

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون

برنامه آموزشی محوری

(Core Curriculum)

زنان و زایمان

دوره کارآموزی

مقدمه:

شیوه های آموزشی دانشجویان پزشکی در دنیا روز به روز در حال تحول است. جهت تامین نیاز های آموزشی دانشجویان و رفع اشکالات موجود، شیوه های تدریس و ارزشیابی متنوع و جدیدی بوجود آمده اند که با شیوه های تدریس سنتی متفاوتند. تاکید بر فراگیری مستقل و فعال تر بجای تدریس و سخنرانی و استفاده از وسایل کمک آموزشی تا حدودی توانسته است آموزش پزشکی را از حالت خشک و خسته کننده خارج کند.

بخش زنان و زایمان به عنوان یک بخش مازور قسمت عمده ای از آموزش پزشکی مخصوصا در حیطه مهارت را شامل می شود. هدف گروه زنان ارتقای کیفیت آموزش دانشجویان پزشکی در طی دوره و استفاده بیشتر از روشهای آموزشی و ارزشیابی نوین میباشد. امیدواریم با یاری و همفکری شما دانشجویان عزیز شاهد ارتقای کیفیت آموزشی و رضایتمندی فارغ التحصیلان از این بخش باشیم.

مقررات مربوط به کارآموزان:

- ۱- راس ساعت ۸ صبح در گزارش صبحگاهی حضور داشته باشند.
- ۲- از بیماران بستری بر روی تخت های خود شرح حال بگیرند و نسبت به آنها شناخت کامل داشته باشند.
- ۳- روزانه بیماران خود را ویزیت نموده و در پرونده آنها note روزانه و سیر بیماری بنویسند.
- ۴- قبل از راند آموزش بیماران خود را ویزیت نموده و شرکت فعال در بخش داشته باشند.
- ۵- روزهای شنبه، دوشنبه، چهارشنبه در کنفرانس دانشجویی شرکت کرده و هر کدام از آنها حداقل یک مبحث را جهت کنفرانس آماده نمایند.
- ۶- روزهای یکشنبه، در journal club ارائه شده حاضر شوند.
- ۷- روزانه در راند اساتید آموزش حضور فعال داشته باشند.
- ۸- روزانه با حضور اساتید در در مانگاه زنان حضور فعال داشته باشند.
- ۹- روزانه طبق برنامه تنظیمی در بلوک زایمان حضور فعال داشته باشند.
- ۱۰- روزانه طبق برنامه تنظیمی در اتاق عمل حضور داشته باشند.
- ۱۱- روزانه طبق برنامه تنظیمی از چهار بعد از ظهر تا هشت شب در بلوک زایمان حضور فعال داشته باشند.

محتوای آموزشی که دانشجو باید در طی دوره کارآموزی بخش زنان کسب نماید :

- ❖ آناتومی دستگاه تناسلی
- ❖ فیزیولوژی قاعدگی و اشکال طبیعی و غیر طبیعی قاعدگی و دیس منوره یا نسیگی
- ❖ بیماریهای مقاربتی دستگاه تناسلی تحتانی
- ❖ عفونت های دستگاه تناسلی فوقانی
- ❖ خونریزیهای غیر طبیعی رحمی
- ❖ سقط حاملگی خارج رحمی
- ❖ آمنوره
- ❖ ضایعات پیش تهاجمی و تهاجمی سرویکس
- ❖ بیماریهای خوش خیم و بدخیم تخمدان، نحوه برخورد تشخیصی با توده های لگنی
- ❖ بیماریهای تروفوبلاستیک بارداری
- ❖ روش های پیشگیری از بارداری
- ❖ غربالگری کانسر پستان، نحوه برخورد تشخیصی با گالاکتوره
- ❖ تغییرات فیزیولوژیک در دوران بارداری
- ❖ مشاوره قبل از بارداری (غربالگری و تشخیص و درمان بیماریهای موجود)
- ❖ روش های تشخیص بارداری و مراقبت های دوران بارداری
- ❖ ساختمان لگن و زایمان _ دوره پس از زایمان و اختلالات آن
- ❖ دیستوشی خونریزی های مایمی
- ❖ بیماریهای هیپر تانسیو در بارداری

- ❖ زایمان زودرس، زایمان دیررس و محدودیت رشد داخل رحمی
- ❖ روش های ارزیابی سلامت جنین، زجر جنین، تشخیص قبل از تولد
- ❖ برخورد با حاملگی پرخطر و چندقلوئی
- ❖ بیماریهای شایع داخلی و جراحی در حاملگی
- ❖ نحوه برخورد تشخیصی در بیمار با درد لگن
- ❖ داروهای رایج مصرفی و روش های تصویر برداری در زنان و مامایی
- ❖ علل شایع مرگ و میر مادران و وضعیت این شاخص در ایران، منطقه و جهان

آشنایی با مراقبت های سلامت مادران

آشنایی با نظام کشوری مراقبت مادر

مهارتها و توانمندیهایی که دانشجو باید در طی دوره کارآموزی بخش زنان کسب نماید:

- ۱- توانایی گرفتن شرح حال بالینی از بیمار
- ۲- توانایی انجام معاینه فیزیکی بیمار
- ۳- توانایی انجام معاینه دستگاه تناسلی (خانم)
- ۴- توانایی انجام معاینه پستان
- ۵- توانایی انجام ماساژ رحمی (یک یا دو دستی)
- ۶- توانایی سمع قلب جنین و معاینه لثوپولد
- ۷- توانایی کنترل حرکات جنین و انقباضات رحمی
- ۸- توانایی گذاشتن اسپکولوم و تهیه پاپ اسمیر
- ۹- توانایی تفسیر گزارش پاپ اسمیر
- ۱۰- توانایی تفسیر NST

عناوین نگرشی کارآموزان:

- ❖ اعتقاد و تعهد به رعایت اصول اخلاق اسلامی در رفتار حرفه ای
- ❖ داشتن نگرش حرفه ای صحیح و توانایی ایجاد حس اعتماد و احترام متقابل بین پزشک ، بیمار و کلیه همکاران تیم بهداشتی
- ❖ ارزش نهادن به استقلال بیمار در انتخاب و مشارکت فعالانه بیمار در تصمیم گیریهای مربوط به وی
- ❖ رعایت حقوق متقابل بیمار و پزشک.
- ❖ ارتباط مناسب با بیمار و همراهانش بر اساس زمینه های فرهنگی ، مذهبی ، اقتصادی ، اجتماعی ، سن ، جنس و میزان تحصیلات
- ❖ آشنایی با پیشرفت های دانش پزشکی و چگونگی کاربرد روش های نوین پزشکی و مشارکت در اعتلای دانش پزشکی
- ❖ شناخت مسئولیت های قانونی پزشک عمومی
- ❖ علاقمندی به شرکت ، برنامه ریزی و انجام امور پژوهشی .

Course Plan کارآموزی

گروه : زنان و زایمان

مکان :

- بخش زنان : بیمارستان شهید بهشتی شیراز و بیمارستان ولی العصر کازرون
- اورژانس مامای: بیمارستان شهید بهشتی شیراز و بیمارستان ولی العصر کازرون
- درمانگاه زنان: بیمارستان شهید بهشتی شیراز ، درمانگاه بیمارستان ام آر ای ، کلینیک خانم دکتر جامعی
- اتاق عمل : بیمارستان شهید بهشتی شیراز، بیمارستان ولی العصر کازرون
- زایشگاه : بیمارستان شهید بهشتی شیراز، بیمارستان ولی العصر کازرون

اعضای گروه :

1. خاتم دکتر زینب انصاری (استادیار، متخصص زنان و مدیرگروه)
2. خاتم دکتر فخر السادات جامعی (استادیار، تخصص اونکولوژی زنان)
3. خاتم دکتر مهرانا قاسم خانی (استادیار، متخصص زنان)
4. خاتم دکتر مصطفایی (استادیار، متخصص زنان)

عنوان دوره : زنان و مامایی

پیش نیاز: دوره علوم پایه پزشکی ، فیزیوپاتولوژی

محل اجرا: و بیمارستان ولیعصر(عج) کازرون / بیمارستان شهید بهشتی شیراز

مدت دوره: 2 ماه (240 ساعت)

مدرسین: تمام اعضای هیأت علمی

هدف کلی :

- 1- فیزیولوژی ، سمیولوژی و تاندازه ای امبریولوژی
- 2- آشنایی با فیزیوپاتولوژی بیماریهای زنان و مامایی (آشنایی با نحوه پیشگیری ، تشخیص و تاحدودی درمان بیماریهای شایع زنان)
- 3- تشخیص افتراقی بیماریهای شایع زنان و مامایی
- 4- آشنایی با روشهای تنظیم خانواده
- 5- ایجاد انگیزه تحقیق در این رشته و علاقمند سازی دانشجو در انتخاب این رشته تخصصی در آینده

اهداف ویژه :

- 1- آگاهی کامل از نحوه گرفتن شرح حال و معاینه زنان و مامایی داشته باشد .
- 2- معاینه مامایی درحد مانورلئوپولد ،معاینه ژنیتال جهت بررسی دیلاتاسیون و افاسمان سرویکس ،station، پرزانتاسیون و بررسی وضعیت مامبرانها انجام دهد (درمورد آقایان این مهارتها برروی ماکت آموزشی و همچنین با استفاده از فیلمهای آموزشی کسب می شود)
- 3- معاینه ژنیکولوژیک درحد مشاهده ، لمس، استفاده صحیح از اسپکولوم ، معاینه دو دستی لگن ، معاینه رکتو واژینال و معاینه پستان را انجام دهد (درمورد آقایان این مهارتها برروی ماکت آموزشی و همچنین با استفاده از فیلمهای آموزشی کسب می شود)

- 4- اورژانسهای شایع مامایی مثل فشار خون بارداری ، سقط، خونریزی سه ماهه سوم ، عفونت بعد از زایمان و حاملگی خارج رحم و اینرسی را تشخیص دهد
- 5- اورژانسهای شایع زنان مثل دردهای شکمی ، خونریزیهای داخل شکمی را تشخیص دهد و تشخیص های افتراقی را بداند .
- 6- بیماریهای شایع کلینیکی مثل واژینیت ها ، سرویسیتها و روشهای بیماریابی بدخیمی های ژنیکولوژیک را بداند .
- 7- روش کنترل بیماران حامله بدون ریسک فاکتور را در دوران بارداری بداند
- 8- بتواند به مراجعه کنندگان نحوه تنظیم خانواده را آموزش دهد .
- 9- کاربرد تستهای پاراکلینیکی ، مثل U/A ، CBC گروه خون و Rh ، تست های بیوشیمی ، تستهای سرولوژیک ، تستهای هورمونی معمول ،تومور مارکرها،پاپ اسمیر، سونوگرافی و CT-scan , x-ray را در زنان و مامایی بداند .

فهرست محتوا :

بعد زایمان	1-آناتومی لگن
16-روشهای ضد بارداری	2-فیزیولوژی بدن مادر در طی حاملگی
17-معاینات و اقدامات تشخیصی در بیماریهای زنان	3-پاتولوژی بیماریهای زنان
18-عفونتهای لگنی و بیماریهای منتقله از راه جنسی	4-مراقبتهای قبل از زایمان (دوران حاملگی)
19-فیزیولوژی قاعدگی، PCOD و اختلالات هیپراندرورنی	5-زایمان ، مراقبت از نوزاد و نفاس
20-آمنوره و خون ریزی غیر طبیعی رحم	6-سقط و حاملگی نابجا
21-لیومیوم ها – آندومتریوز – دردهای مزمن لگنی	7-زایمان پیش از موقع ، پارگی زودرس کیسه آب ،داروها در بارداری
22-ناباروری و تکنیک های ART	8-تشخیص پیش از تولد ، ارزیابی جنین و سونوگرافی در حاملگی
23-یائسگی	9-اختلالات فشارخون در حاملگی
24-شلی های کف لگن و بی اختیاری ادراری	10-عفونتهای زایمانی و پری ناتال
25-اختلالات پستان	11-کندگی جفت و جفت سر راهی
26-ژنیکولوژی اطفال ونوجوانان ، دیسمنوره وسندرم پیش از قاعدگی	12-نمایش های غیر طبیعی ، عوارض زایمان ، دیستوشی زایمانی ، عوارض بند ناف
27-کanser رحم و ضایعات پره کانسرو	13-وضع حمل به روش سزارین ،فورسپس و واکنوم
28-سرطان سرویکس ، پاپ اسمیر طبیعی و غیر طبیعی	14-دیابت ،عوارض داخلی وجراحی در حاملگی
29-بیماریهای خوش خیم و بدخیم تخمدان	15-مراقبت های مامائی در شرایط بحرانی و خونریزی
30-تومورهای تروفوبلاستیک حاملگی	

عملی:

- حضور درراند و ویزیت بر بالین بیمار ،فیلم زایمان ،انجام زایمان طبیعی بر روی مولاژ و آموزش نکات عملی در skill lab.....

روش تدریس :

- 30% مطالب به شکل سخنرانی و
- 40% بصورت یادگیری در skill lab
- و 30% آموزش بر بالین بیمار یا در درمانگاه

مواد آموزش : رایانه –اسلاید – power point ، استفاده از مولاژ در skill lab

وظایف و تکالیف دانشجوی:

- 1-به موقع در جلسات گزارش صبحگاهی ، کنفرانسها ، درمانگاه و ویزیت بخش و اطاق عمل حضور داشته باشند
- 2- در زمان حضور در بخش و درمانگاه پوشیدن روپوش الزامی است .
- 3- نصب کارت شناسایی بر روی روپوش الزامی است .
- 4- طول مدت کارآموزی در بخش زنان دو ماه می باشد .
- 5- حضور در بخش در تمام روزهای هفته بجز پنجشنبه، جمعه و تعطیلات رسمی الزامی است .
- 6- قسمت اعظم برنامه آموزشی از 7:30 صبح الی 14 می باشد .
- 7- کلاسهای تنوری هر روز بعد از ظهرها برگزار می شود .
- 8- نماینده دانشجویان در ابتدای هر دوره باید برنامه آموزشی را از منشی گروه دریافت نمایند .
- 9- برنامه های آموزشی روزانه کارآموزان شامل گزارش صبحگاهی ، درمانگاه و ویزیت بخش ، اتاق عمل و کنفرانس بوده که در بیمارستان ولیعصر قائمشهر اجرا می شود .
- 13- در ابتدای بخش وظیفه نماینده کارآموزان تهیه برنامه ای است که شامل تقسیمات گروه در بخشهای مامایی و زنان است که بطور چرخشی تغییر می کند .
- 14- وظیفه کارآموز در بخشهای مامایی و زنان گرفتن شرح حال از بیماران بستری (بدون معاینه و اژینال در مورد آقایان) و اطلاع از اقدامات تشخیصی و سیر درمانی در هر یک از بیماران می باشد و در ویزیت های روزانه کارآموزان در مورد هر بیمار و سیر بیماری وی بایستی تسلط کافی داشته باشند .
- 15- شرایط حضور کارآموزان در درمانگاه مامایی (در مورد آقایان) و درمانگاه زنان و مامایی (در مورد خانمها) و همچنین حضور دانشجویان در اطاق عمل طبق نظر مدیر گروه می باشد .

برنامه آموزش تنوری بیماریهای زنان مقطع کارآموزی پزشکی:

ردیف	عنوان
۱	شرح حال گیری- تشخیص حاملگی
۲	آناتومی لگن
۳	معاینه لگن
۴	پرزنتاسیون و پوزیشن
۵	سیر و مکانیسم زایمان
۶	انواع دیستوشی
۷	سزارین و پارگی رحم و کانال زایمان
۸	تغییرات فیزیولوژیک حاملگی
۹	پره نتل care
۱۰	اکلامپسی و پره اکلامپسی
۱۱	نفاس
۱۲	سقط
۱۳	IUGR
۱۴	مول
۱۵	E.P
۱۶	زایمان بریچ و دو قلوئی
۱۷	خونریزی سه ماهه سوم
۱۸	الیگو و پلی هیدرامینوس
۱۹	پارگی زودرس کیسه آب و زایمان زودرس
۲۰	زایمان دیررس و post pate
۲۱	عفونت و خونریزی بعد از زایمان
۲۲	دیابت و حاملگی
۲۳	بیماریهای کلیه و قلبی در حاملگی
۲۴	روشهای بررسی سلامت جنینی
۲۵	PID- ایدز و بیماریهای منتقله جنسی و سل
۲۶	پاپ اسمیر و بیماریهای سرویکس
۲۷	فیریولوژی سیکل قاعدگی و PMS
۲۸	هیرسوتیسم و بلوغ
۲۹	آمنوره
۳۰	AUB
۳۱	یائسگی
۳۲	روشهای پیشگیری از بارداری
۳۳	آندومتریوز
۳۴	بیماریهای خوش خیم و بد خیم رحم
۳۵	سرویسیت و واژینیت
۳۶	نازایی
۳۷	عدم تجانس گروه خونی
۳۸	کanser تخمدان
۳۹	شوک و خونریزی مامیلی

روش تدریس:

استفاده از رایانه، Data Projector ، اسلاید Power Point

الف) نحوه ارزشیابی:

- نظارت مستقیم استاد بر فعالیت آموزشی درمانی دانشجو و ارائه بازخورد مناسب
- نظارت بر حضور فعال و منظم در بحثهای علمی، جلسات، اتاق عمل، درمانگاه و بخش
- برگزاری آزمون تنوری بالینی بصورت چهارگزینه ای و جواب کوتاه
- برگزاری آزمون عملی در طول و پایان دوره توسط استاد
- ارزشیابی Log Book تحویل داده شده در پایان دوره

ب) نحوه محاسبه نمره کل در بخش زنان و زایمان:

✓ ارزیابی دانشجو براساس نمرات ثبت شده استاد در طول دوره 8 نمره
(حضور و غیاب 2 نمره، ارائه گزارش صبحگاهی 2 نمره، ارائه کنفرانس 2 نمره، پاسخ به سوالات مطرح شده

در راند 2 نمره)

✓ نمره آزمون پایان دوره (آزمون کتبی و شفاهی) 8 نمره

4 نمره

✓ تکمیل صحیح Log Book

مواردی که دانشجو ملزم به تکرار بخش می باشد:

- کسب نمره نهایی زیر 12
 - غیبت غیر موجه و عدم حضور در بخش
 - غیبت موجه بیش از 2 روز
 - غیبت غیر موجه در کشیک موظفی
 - عدم تکمیل و تحویل Log Book
- منابع: آخرین ویرایش

Danforth David N, et al. Danforth Obstetrics and Gynecology

Current Diagnosis and Treatment Obstetrics and Gynecology- _ _ _ _

Obstetrics & Gynecology - Charles R. B. Beckmann et. al., American College of Obstetricians and Gynecologists-

